

pokyny byly pro žáky srozumitelné (99,3 %). Používané vyučovací metody byly rozmanité, výrazně převládala samostatná práce žáků (82,5 %) v kombinaci s frontální výukou (75,5 %). Dále učitelé zařazovali vysvětlování (57,3 %), dovednostně-praktické metody (49 %), výklad (41,3 %), názorně demonstrační metody (23,1 %) a aktivizující metody (21,7 %).

Dle zjištění mezinárodního šetření ICILS 2013, které mimo jiné sledovalo i podmínky rozvoje počítačové gramotnosti žáků, čeští učitelé uváděli využívání prostředků ICT v nejvyšší míře v předmětu ICT (100 % učitelů), v humanitních předmětech (vč. zeměpisu, 86 % učitelů) a v přírodovědných předmětech (vyjma matematiky, 85 % učitelů). Používání počítače při výuce minimálně jednou týdně uvedlo 66 % českých učitelů, z nichž ho využívá 27 % každý den). V porovnání s ostatními zeměmi zapojenými do šetření ICILS 2013 je to mírně nadprůměrné.

Ve školách se v nejvyšší míře používají textový editor nebo software na tvorbu prezentací, elektronické informační zdroje, např. různé webové stránky či Wikipedie, a interaktivní elektronické vzdělávací programy (elektronické výukové materiály). Naopak velká část vyučujících (vedle dalších, již výše zmíněných nástrojů) nikdy nepoužila elektronická portfolia, tabulkový procesor, sociální sítě nebo softwarové programy pro grafiku a kreslení myšlenkových map či pro záznam dat a monitorování.

Způsoby využití ICT v hodinách přibližuje i to, na rozvoj jakých ICT dovedností učitelé kladou u žáků důraz. Dle šetření ICILS 2013 je největší důraz kladen na schopnost žáků efektivně získávat informace s pomocí ICT a využívat různé elektronické zdroje při vyhledávání informací. Čeští učitelé by podle mezinárodního srovnání mohli klást větší důraz na to, aby žáci sdíleli digitální informace s ostatními a uměli zhodnotit postup při vyhledávání informací.

Jednou z podmínek, které mohou podpořit využívání ICT při výuce, je profesní vzdělávání. Učitelům byla v ICILS 2013 položena otázka, zda se v posledních dvou letech zúčastnili nějaké aktivity dalšího vzdělávání související s ICT. Nejčastějším tématem dalšího vzdělávání, které se učitelé v posledních dvou letech zúčastnili (celkem se nějaké aktivity zúčastnilo 80 % učitelů), bylo integrování ICT do výuky a studia (36 %). Hospitace v hodinách jiných učitelů, kteří využívají ICT při výuce, sice patřila také k častým aktivitám, ovšem v mezinárodním srovnání je Česká republika o více než 10 procentních bodů pod průměrem zemí ICILS (ten byl 46 %).

Na rozvoj ICT dovedností žáků je možné nahlédnout také prostřednictvím názorů učitelů získaných v šetření TALIS 2013. Bylo zjištěno, že učitelé v ČR se nejčastěji účastní profesního vzdělávání zaměřeného na faktické znalosti a vědomosti v předmětech a hned na druhém místě profesního vzdělávání zaměřeného na ICT dovednosti potřebné pro výuku. Rovněž se ukázalo, že učitelé pocítují velkou potřebu profesního vzdělávání zejména v oblasti ICT dovedností potřebných pro výuku.

Za pozornost dále stojí zjištění ICILS 2013 týkající se využívání ICT při výuce. Více než polovina českých učitelů se totiž vyjádřila, že používání ICT při výuce není považováno v jejich škole za prioritu (55 %, průměr zemí ICILS činí jen 46 %) a v průměru téměř polovina českých učitelů uvedla, že v jejich škole není dostatek času na přípravu hodin zahrnujících práci s ICT, s tím ve vyšší míře souhlasili učitelé z víceletých gymnázií (59 %, oproti 44 % učitelů ze základních škol).

Z šetření ICILS 2013 a TALIS 2013 i z poznatků z hospitační činnosti ČŠI vyplývá, že má smysl věnovat více pozornosti dalšímu vzdělávání pedagogů v oblasti využívání ICT nástrojů při výuce, zejména ve vztahu k aktivizujícím metodám učení s přímou spoluúčastí žáků na procesu vzdělávání. Rovněž se ukazuje jako nutnost požadovat v rámci studijních programů fakult připravujících budoucí učitele, aby si každý absolvent osvojil alespoň určitou minimální úroveň schopností a dovedností využívat ICT nástroje při výuce efektivně ve prospěch všestranného rozvoje žáka.